

100 rocznica urodzin Zbigniewa Herberta

29.10.1924—28.07.1998

Herbert

Kwestionariusz Prousta

Kwestionariusz Prousta to rodzaj zabawy towarzyskiej znanej wśród europejskich mieszcuchów i salonowców co najmniej od 2 poł. XIX wieku. Tytuł kwestionariusza pochodzi od nazwiska francuskiego pisarza Marcela Prousta (ur. 1871 – zm. 1922). Kwestionariusz składał się z kilkunastu pytań dotyczących osobowości osoby, która na nie odpowiadała, jej upodobań, zamiłowań itp. Pozornie błahy, stał się kwestionariusz Prousta jednym z pierwszych przykładów „testu” osobowości. Doczekał się również wielu adaptacji. Poniżej przedstawiona jest jedna ze współczesnych wersji kwestionariusza Prousta.

Na przekór potocznym wyobrażeniom Marcel Proust nie miał nic wspólnego z autorstwem pytań zamieszczonych zarówno w pierwotnej jak i późniejszych wersjach kwestionariusza. Faktyczną autorką pytań była Antoinette Faure, przyjaciółka Prousta od wczesnych lat dziecięcych. Proust, zanim jeszcze został uznanym pisarzem, miał odpowiadać dwukrotnie na zestaw pytań zadanych przez przyjaciółkę; raz jako zaledwie nastolatek i ponownie jako młodzieniec. Manuskrypt z odpowiedziami Prousta został odnaleziony w roku 1924, już po śmierci słynnego pisarza.

Odpowiada Zbigniew Herbert

Co jest dla pana największym nieszczęściem?

Musieć kłamać.

Gdzie chciałby pan żyć?

Gdziekolwiek — trzy pokoje, biblioteka, w zimie ciepło, w lecie chłodno, za oknem drzewa.

Na czym polega dla pana doskonale szczęście na ziemi?

Całkiem realnie czuć na czole tchnienie Ducha Świętego.

Jakie błędy najłatwiej pan wybaczają?

Swoich błędów nie wybaczam nigdy.

Pana ulubiony bohater powieściowy?

Prości ludzie u Czechowa, Italo Sveva. Ale także Achilles.

Ulubiona postać w historii?

Romuald Traugutt, przywódca polskiego powstania 1863–1864. Bez nadziei, ale mimo wszystko.

Ulubione bohaterki w rzeczywistości?

Matka Teresa i moja biedna żona Katarzyna.

Ulubione bohaterki literackie?

Joanna d'Arc, Antygona.

Ulubiony malarz?

Piero della Francesca, Caravaggio, Vermeer.

Ulubiony kompozytor?

Mozart. Także austriacka muzyka wojskowa. Wcale nie są od siebie tak daleko, jakby nam się wydawało.

Jakie cechy najbardziej ceni pan u mężczyzny?

Dzielność w czasie wojny, odwaga cywilna w czasie pokoju.

Jakie cechy najbardziej ceni pan u kobiety?

Siła i zdolność wybaczenia prawie wszystkiego.

Ulubiona cnota?

Sapientia. * *Mądrość*

Ulubione zajęcie?

Pakować kupione w obcych krajach książki i wysyłać do Warszawy.

Kim albo czym chciałby pan być?

Lampartem.

Pana główny rys charakteru?

To inni powinni osądzić.

Co najbardziej ceni pan u przyjaciół?

Lojalność i poczucie humoru.

Pana największa wada?

Inteligencja, perfekcjonizm.

Pana sen o szczęściu?

Ja właściwie nie śnię. Ale dwa koszmary senne się powtarzają. Pierwszy: jestem doktorem Marcelem Reich-Ranickim i swoją drewnianą niemiecką piszę na zamówienie doktora Siegfrieda Unselda pochwalną recenzję z najnowszej powieści Martina Walsera. Drugi: jestem doktorem Karlem Dedeciussem, który swoją słodką niemiecką na zamówienie doktora Siegfrieda Unselda pisze nową antologię zatytułowaną Nowa poezja polska.

Co byłoby dla pana największym nieszczęściem?

Gnębić ludzi. Szkodzić innym.

Jaki chciałby pan być?

O wiele lepszy, niż jestem.

Ulubiony kolor?

Szary, srebrnoszary.

Ulubiony kwiat?

Wszystkie dziko rosnące kwiaty.

Ulubiony ptak?

Streptopelia roseogrisea. * *Synogarlica zwyczajna - Cukrówka*

Ulubiony pisarz?

W XX wieku: Conrad, Faulkner.

Ulubiony poeta?

W XIX i XX: Keats, Słowacki, Norwid, Rilke, Celan.

Bohaterowie w rzeczywistości?

Prości ludzie.

Bohaterki w historii?

Joanna d'Arc, ona też kiedyś straciła wiarę.

Ulubione imiona?

Siegfried i Frauke.

Czego pan najbardziej nie cierpi?

Kłamstwa.

Jakimi postaciami historycznymi najbardziej pan gardzi?

Bardzo wieloma. Trudno mi wybrać.

Jakie osiągnięcia militarne najbardziej pan podziwia?

Bitwę pod Termopilami widzianą od strony greckiej.

Jakie reformy najbardziej pan podziwia?

Wszystkie, które przynoszą ludziom jakąś część ziemskiego szczęścia, ale nie ograniczają wolności indywidualnej.

Jaki talent chciałby pan mieć?

Umieć śpiewać. Belcanto. O!

Jak chciałby pan umrzeć?

W pozycji wyprostowanej, samotnie, w schludnym hotelu.

Pana obecny stan ducha?

Taki sobie.

Pańskie motto?

Mimo wszystko malgré tout.

Pierwodruk w języku niemieckim: „Frankfurter Allgemeine Zeitung” 1991, nr 45.

Przekład na język polski: Małgorzata Łukasiewicz.

Zbigniew Herbert w multimediach

Filmy

1. Zbigniew Herbert – obywatel poeta

<https://www.youtube.com/watch?v=3iHKiyRia0U>

Czas: 1:17:03

2. O Zbigniewie Herbercie - Joanna Siedlecka

<https://www.youtube.com/watch?v=xR5sU4pcRw4>

Czas: 1:42:49

3. Zbigniew Herbert w powiększeniu

https://www.youtube.com/watch?v=_PZ9KEXbQjI

Czas: 58:41

4. Zbigniew Herbert - Pan Cogito uwiedziony przez świat | Między Wierszami – Pogranicza

<https://www.youtube.com/watch?v=FIBwITktgrU>

Czas: 55:38

5. Herbert i świat

<https://youtu.be/XDnLI2XPoZM>

Czas: 1:49:16

6. 90. rocznica urodzin Zbigniewa Herberta - wieczór wierszy

<https://www.youtube.com/watch?v=j48yb61si8c>

Czas: 1:34:45

7. Raport z oblężonego miasta. Głosy.

<https://www.youtube.com/watch?v=-r5qYPOFyck>

Czas: 10:44

Audio

1 Archiwalne Nocne Światła – audycja radiowa

Zbigniew Herbert. Wspomnienie. (14.05.2024)

<https://www.youtube.com/watch?v=xR5sU4pcRw4>

Czas: 1:22:44

2. ZBIGNIEW HERBERT – omówienie twórczości– streszczenie i opracowanie lektury

<https://www.youtube.com/watch?v=uCADxOExedk>

Czas:21:14

3. Przesłanie Pana Cogito - tekst i omówienie. Wiersze przydatne na maturze.

<https://www.youtube.com/watch?v=CpZLIEBBoVM>

Czas:8:35

4. Zbigniew Herbert w wyjątkowych nagraniach. O sobie, o poezji, o podróżach

<https://www.polskieradio.pl/39/156/Artykul/2556176,Zbigniew-Herbert-w-wyjatkowych-nagraniach-O-sobie-o-poezji-o-podrozach>

Zobacz i posłuchaj

1. Zbigniew Herbert

„Bądź wierny. Idź”

<https://herbert.polskieradio.pl/>

